

**ความต้องการในการพัฒนา
คุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อก
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**

อ.ดร.อภิชา แดงจำรูญ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2549) กล่าวว่า มีงานวิจัยจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อมที่มุ่งแต่วัตถุนิยมจนละเลยการยึดมั่นในศาสนาธรรมนั้น เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษต่อเยาวชน จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาคุณภาพคนโดยเน้นให้คนเป็นคนดีมีคุณธรรม ด้วยการสร้างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (good character)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

ผลการวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548) ที่ได้สำรวจและสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวทางภาคปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และรักความถูกต้อง สำหรับระดับอุดมศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

พบว่าควรให้ได้แสดงออกทางความคิดเห็นหรือการลงมือปฏิบัติจริง เพราะวัยนี้จะมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม (virtue) เป็นอย่างดีและต้องการแสดงออกสูง จึงควรสนับสนุนให้มีการแสดงออกภาคปฏิบัติจริง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) กล่าวว่า หากจะพัฒนาคุณธรรมในระดับอุดมศึกษานั้น สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้จักตนเอง จะมีส่วนทำให้รู้จักการแสวงหาความหมายของชีวิต การรู้จักคุณค่าในตนเอง อันจะมีผลต่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาลักษณะชีวิตอื่น ๆ ตามมา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

การศึกษาควรเป็นไปเพื่อพัฒนาจิตใจให้เป็นมนุษย์ผู้มีจิตใจสูง และเป็นผู้ที่จะนำความรู้ความสามารถมาใช้ในทางที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์สังคม สอดคล้องกับที่ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553; 54-55) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาที่สมบูรณ์ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักตนเองว่าเขาคือใคร มาอยู่ในโลกนี้ทำไม เพื่ออะไร และจะไปไหนซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สุด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

สำหรับแนวทางการพัฒนาเยาวชน นักศึกษาและบัณฑิตในอนาคต อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (**Socialization**) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพ้นความรู้วิชาการ (**Base line competencies**) สะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (**Tacit knowledge and ability**)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม, การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและอาจารย์ มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม, การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและอาจารย์ มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

การนำเว็บบล็อกเข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ ได้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีเป็นการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

สามารถนำมาเป็นช่องทางที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนา
คุณลักษณะการรู้จักตนเอง อีกทั้งเป็นการเติมเต็มความสุข
ความภาคภูมิใจ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
สอดคล้องกับ บาบารา เค. ไคล์ (Barbara K. Kaye,
2007) ได้กล่าวถึงเว็บบล็อกว่ามีคุณค่าในการส่งเสริมความ
ฉลาดทางปัญญาและเติมเต็มความงดงามของจิตใจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจคุณลักษณะการรู้จักตนเองของนักศึกษา
2. เพื่อสำรวจความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา
3. เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คุณลักษณะการรู้จักตนเอง ในรัชมัญญสูตร ในหมวดอรรถัตถุญ
2. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษสาขาการ ประถมศึกษา จำนวน 298 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา EE 275, EE 375 ภาคปลายและวิชา EE 274, EE 376 ภาคฤดูร้อนปีการศึกษา 2554
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ภาคปลายและภาคฤดูร้อนปีการศึกษา 2554 (มกราคม — พฤษภาคม 2555)

นิยามศัพท์เฉพาะ

- *คุณลักษณะการรู้จักตนเอง หมายถึง สภาพหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลมีความตระหนักรู้ว่าตนเองมีคุณธรรม (ศรัทธา ตีล สุตะ จากะ ปัญญา ปฏิภาณ) อยู่ในระดับใด มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

- *2. เว็บบล็อก (weblog) หมายถึง เว็บไซต์ที่ใช้สำหรับบันทึกความรู้ของตนเองและเพื่อนสมาชิกสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ ให้ข้อเสนอแนะด้วย ข้อความ ภาพ ลิงค์ ฯลฯ เป็นแหล่งแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

- * และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่างผู้เรียนกับเว็บไซต์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบการสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) นอกจากนี้ทุกครั้งที่ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับเว็บไซต์ ผู้เรียน หรือผู้สอน จะได้รับคะแนนเป็นตัวเสริมแรงทันที

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- * 1. ได้แบบสำรวจคุณลักษณะการรู้จักตนเองของนักศึกษา
- * 2. ได้ทราบคุณลักษณะการรู้จักตนเองของนักศึกษา
- * 3. ได้ทราบความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา
- * 4. ได้ทราบความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อก (**weblog**) ของนักศึกษา
- * 5. ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการสร้างและพัฒนารูปแบบ “การพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา”

วิธีดำเนินการวิจัย

* ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะการรู้จักตนเอง ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

- * ขั้นตอนที่ 2 สํารวจคุณลักษณะการรู้จักตนเองและความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้
- * 1. ประชากรที่ใช้สำหรับตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะการรู้จักตนเองและความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาสาขาการประถมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา EE 275 และ EE 375 ในภาคปลายและวิชา EE 274, วิชา EE 376 ภาคฤดูร้อนปีการศึกษา 2554 จำนวน 298 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

* 2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิด

* 2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแรก
จำนวน 1 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหารายชื่อ (Content
Validity) ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วน
สมบูรณ์และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่
ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

วิธีดำเนินการวิจัย

โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ เป็น
พระภิกษุ/อาจารย์/นักวิชาการ/ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์
หรือมีผลงานวิชาการ/ ด้านการพัฒนาคุณธรรม/คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้เรียน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หรือมีตำแหน่งวิชาการเป็น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์/รองศาสตราจารย์

วิธีดำเนินการวิจัย

- * 2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบที่ปรับแก้ใช้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญรอบแรกไปให้ผู้เชี่ยวชาญอีก 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหารายชื่อ (Content Validity)

วิธีดำเนินการวิจัย

- * 2.4 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำแบบประเมินคุณลักษณะการรู้จักตนเองที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Conbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น > 0.89 แสดงว่าแบบประเมินฯ มีความน่าเชื่อถือได้มาก เพราะค่าที่ได้เป็นบวกและมีค่าใกล้ 1

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลายและภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 298 คน เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2555
- 3.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

- * วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference) จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรม **SPSS**
- * วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการบรรยายและพรรณนา (Descriptive Analysis)

สำรวจความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเอง ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

- * ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อก
- * ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อก (คุณลักษณะการรู้จักตนเองของนักศึกษา ความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกของนักศึกษา และความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองผ่านเว็บบล็อก)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 298 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความตรงตามเนื้อหา รายชื่อ (IOC) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Conbach's alpha Coefficient)

ผลการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการรู้จักตนเองของนักศึกษา (การเชื่อมั่นในความคิด การควบคุมกายวาจาไม่ให้เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความใฝ่รู้ การสละสิ่งของและอารมณ์ ด้านการเข้าใจชีวิต การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย

2. นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 86 มีความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกจากที่บ้านและ ส่วนช่วงเวลาที่สะดวกคือ หลังเลิกเรียน โดยความถี่ที่เหมาะสมในการเรียนรู้คือ 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์

ผลการวิจัย

3. นักศึกษามีความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะการรู้จักตนเองโดยสะท้อนผ่านเว็บบล็อกเกี่ยวกับ
 - 1) เหตุการณ์ที่เป็นอุทาหรณ์เตือนใจเตือนภัย
 - 2) สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในวิชาต่าง ๆ

ผลการวิจัย

- 3) เทคนิคการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ
- 4) ข้อคิดประจำวันข้อคิดในการใช้ชีวิต
- 5) มุมมองการเข้าใจโลกเข้าใจชีวิต
- 6) เขียนเล่าเหตุการณ์ที่ทำให้มีความสุข

โครงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในสถานประกอบการ และ ครัวเรือน

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในสถานประกอบการ และ ครัวเรือน

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

การศึกษาตลอดชีวิตกับ
ความคิดสร้างสรรค์

อาจารย์ ดร. นริศรา นนธ์รุ่งนุกุล

เหตุการณ์ต่อไปนี่...
พูดอย่างไรให้สร้างสรรค์

1. นักเรียนลูกจากที่ (ตะคอก: มานิ่งที่ หยุตนะ)

